

Dominika Bačíková předložila diplomovou práci s titulem **Vývoj bičíkvců rodu *Porcisia* a podrodu *Mundinia* ve flebotomech (Diptera: Psychodidae) a tiplících (Diptera: Ceratopogonidae)**. Práce sestává z 56 číslovaných stran včetně literatury, je členěna standardním způsobem, cíle práce jsou vymezeny a vysvětleny v kapitole 1.

Oponenturu práce jsem přijal rád, neboť jsme o bičíkvcích rodu *Porcisia* doposud věděl jen to, že existují ve fylogenetických analýzách. Samotný literární přehled mě potěšil nejen srozumitelnou a čtivou formou, ale i svojí obsažností. Autorka jasně prokázala schopnost publikovaná data prostudovat a přehledně prezentovat, v některých podkapitolách možná až zbytečně repetitivně (vývoj *Mundinia* spp. v tiplících). Cíle práce byly rozděleny do dvou linií, jejichž geneze je vysvětlena v úvodu. První část práce cílí na vývoj a přenos *Porcisia deanei* a *P. hertigi* dvěma druhy novosvětských flebotomů a jedním druhem tiplíka. Druhá část práce pak porovnává morfologické formy dvou druhů mundinií v tiplících *Culicoides sonorensis* a flebotomech *Phlebotomus argentipes*. Metodika a výsledky provedených experimentů jsou dostatečně popsány v příslušných kapitolách a nepovažuji ze účelné je zde opakovat. Výsledky práce přesvědčivě naplňují vytyčené cíle, osobně hodnotím především úspěšné experimenty s bičíkovci rodu *Porcisia*, které zásadně posunují poznání o méně běžných příbuzných leishmanií, skupiny jinak studované „horem dolem“ desítkami výzkumných týmů.

Úlohou oponenta je však také poukázat alespoň na nějaké nedostatky zkoumané práce, mimo jiné pro to, aby prokázal, že práci skutečně četl. Práci jsem opravdu četl, a i přes to musím konstatovat, že mám jen několik drobnějších výtek. V textu se vyskytuje jen minimální množství typografických nedostatků. Hned na začátku v seznamu zkratk jsou kromě skutečných zkratk uvedeny také zkrácené formy rodových latinských jmen studovaných organismů. V diplomových pracích katedry parazitologie jsem se s tím už setkal, i tak mi to ale přijde neobvyklé až matoucí... Nedovedu si představit, jak by vypadal takto koncipovaný přehled zkratk ve studii, která řeší třeba několik desítek či stovek rodů. Sama autorka v přehledu neuvádí „C.“ použité v textu jako „zkratka“ rodového jména *Coendou*. Pokud by tak ve svém přehledu zkratk učinila, dostala by se do paradoxní situace, kdy „C.“ používá jak pro *Culicoides* tak *Coendou*. Mimochodem, běžně používané české rodové jméno jihoamerických hlodavců r. *Coendou* je kuandu, nikoli urzon, a to i přes to, že čeleď se jmenuje urzonovití.

Nepochybuji, že alespoň část výsledků bude brzy publikována. Přes výše uvedené hnidopišské komentáře práci Dominiky Bačíkové hodnotím jako velmi kvalitní, doporučuji ji k obhajobě a autorce, stejně jako školitelce dr. Jovaně Sádlové, gratuluji k jejímu dokončení. Na závěr uvádím dva dotazy.

18. srpna 2022
Prof. MVDr. David Modrý, Ph.D.

Otázky:

(1) Porcisie jsou mj. zajímavé jejich vazbou na úzkou skupinu hostitelů, dikobrazovitých hlodavců r. *Coendou*. V práci trochu postrádám alespoň stručný vhled do biologie a evoluce těchto jinak mimořádně roztomilých hlodavců. Zajímalo by mě, jestli se autorka někde v literatuře nesečkala alespoň s nějakou hypotézou, proč právě oni. Není možné, že jsou jen více studovanou skupinou zvířat díky jejich dosažitelnosti? Jak prostudovanou skupinou ve skutečnosti jsou? Dají se v jiných druzích kuandů očekávat další druhy porcisií? Může biologie kuandů souviset s vyšší expozicí flebotomům?

(2) Významným objevem předložené práce je vylučování porcisií prediurezí. V kapitole 4.4 autorka uvádí, že, cituji: „Cílem přenosových experimentů s BALB/c myšmi bylo dokázat, že *P. deanei* se s prediurezí *Lu. longipalpis* může přenést na savčího hostitele.“ Podobné tvrzení se pak vyskytuje v závěru. Musím se přiznat, že s touto formulací nejsem úplně v souladu. Osobně o takovéto cestě přenosu nemám pochyb a souhlasím s tvrzením, že, cituji: “lze *Lu. longipalpis* považovat za kompetentního přenašeče *P. deanei*”. Jinými slovy, autorka nesporně prokázala přenos flebotomy a vylučování prediurezí. Přijde mi ale, že skutečný **přenos prediurezí** ještě prokázán nebyl, pokud jsem tedy text i charakter experimentů správně pochopil. Pokud se mnou autorka práce souhlasí, zajímalo by mne, jak by mohl, resp. měl vypadat experiment, který by skutečný kontaminativní přenos prediurezí prokázal.